

«БЕКТЕМИН»

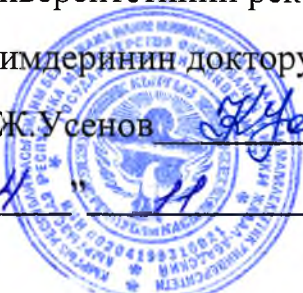
Жалал-Абад мамлекеттик

университетинин ректору, техника

илимдеринин доктору, профессор

К.Ж.Усенов

“ 11 ” 2019-ж.

Тахирова Назгул Исраиловнанын «Манас таануу курсун колледждерде окутууну этнопедагогикалык негизде өркүндөтүү» деген темада 13.00.02 - окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган кандидаттык диссертациялык ишине жетектөөчү мекеменин

РАСМИЙ ПИКИРИ

Диссертациялык иш Ош мамлекеттик университетинин кыргыз филологиясы жана журналистика факультетинин филологиялык билим берүү технологиялары кафедрасында аткарылган.

Илимий жетекчи - педагогика илимдеринин доктору, профессор, И.Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университетинин педагогика кафедрасынын профессору Муратов Абдыкерим Жаркынбаевич.

1. Изилдөөнүн актуалдуулугу

«Манас таануу» дисциплинасы жогорку окуу жайларынын алдындагы педагогикалык, техникалык, теологиялык, экономикалык, укук таануучулук ж.б. адистиктер менен катар эле медициналык адистикке даярдоочу колледждерде да окутулуп келе жатат. Мисалы, эгемендүүлүк жылдарында Кыргызстандын түштүгүндө Ош мамлекеттик университетинин, Жалал-Абад мамлекеттик университетинин, Кыргыз-Өзбек университетинин алдында медколледждер ачылган, алар менен бирге эле мурдагы советтик учурдагы медициналык окуу жайлары азыр Кызыл-Кыя, Ош шаарларында медициналык колледждерге айланган. Ошол окуу жайларынын баарында «Манас таануу» дисциплинасы

үйрөтүлөт. Изилдөө дал ошол медициналык колледждерде аталган курсту окутуу проблемасына арналган. «Манас таануу» курсунун окутуунун теориялык-методологиялык базасы түзүлүп, методикалык системасы практикалык багытта изилденип жатканы менен аталган курсту конкреттүү багытта – медициналык колледждерде окутуу технологиялары, тилекке каршы, ырааттуу изилдөөгө алынган эмес. Анын башкы себептери жана карама-каршылыктары төмөнкүлөр: аталган дисциплина он жылдан ашык убакыттан бери окутулуп келе жатса да, окуу программаларынын, окуу китептеринин, методикалык колдонмолордун өз деңгээлинде жазылбагандыгы; бул багытта алдыңкы иш тажрыйбалардын үйрөнүлбөгөндүгү жана жыйынтыкталбагандыгы; «Манас» эпосунда элдик медициналык билимдер жана тажрыйбалар кеңири чагылдырылган болсо да, аларды болочок медиктерге үйрөтүүнүн жолго коюлбагандыгы; эпосто руханий, педагогикалык баалуу казыналар болсо да, аларды азыркы жаштарды тарбиялоого колдоно албагандыгыбыз; болочок медицина адистерин колледждерде «Манас» эпосу аркылуу этномаданий, коммуникативдик, этнопедагогикалык негизде компетенттүүлүктөрүн калыптоо боюнча даярдоо проблемасынын теориялык жактан жеткиликтүү изилденбегендиги жана бул курсту окутуу багытында мамлекеттик стандартка ылайык келүүчү методикалык сунуштардын өз деңгээлинде иштелип чыкпагандыгы ж.б. Жогоруда белгиленген карама-каршылыктарды чечүү изилдөөнүн актуалдуулугун аныктап турат.

2. Изилдөөнүн илимий жоболорунун, жыйынтыктарынын жана сунуштардын негизделиш даражасы

Диссертацияда иштелип чыккан илимий жоболор, жалпы жыйынтыктар жана практикалык сунуштар педагогикалык, методикалык изилдөөлөрдүн методологиясына, анын талаптарына ылайык негизделген. Изденүүчү: «Манас таануу» дисциплинасы боюнча илимий теориялык адабияттарды талдоо аркылуу бул курстун ааламдашуу доорундагы функциялары, аталган дисциплинаны колледждерде окутуу аркылуу жаштарды тарбиялоодогу маанисин жана ордун аныктаган; Медициналык колледждерде «Манас таануу» курсунун мазмунун аныктоого коюлуучу талаптар иштелген, аны окутуунун педагогикалык

шарттары, окутуунун дидактикалык принциптери, студенттерди ээ кылуучу компетенттүүлүктөрдү аныктаган; Медициналык колледждерде «Манас таануу» курсун окутууда студенттердин этнопедагогикалык түшүнүктөрүн калыптандыруунун жолдору, ыкмалары, методикалык өзгөчөлүктөрү иште көрсөтүлгөн; Айтылгандардын натыйжалуулугун аныктоо үчүн педагогикалык тажрыйбалар топтолгон, алардын жыйынтыктары талданып, алгылыктуулары практикага сунушталган жана текшерилген.

3. Изилдөөнүн илимий жаңылыгы жана теориялык мааниси.

Медициналык колледждерде «Манас таануу» курсун окутуунун методикасы адабият таануу, педагогика, психология илимдеринин соңку жетишкендиктерине негизделип, алгачкы жолу иштелип чыккан; аталган курсту медициналык колледждерде окутуунун тарыхы, жалпы абалы, проблемалары, өзгөчөлүктөрү талданып, ырааттуулукка келтирилген; «Манас таануу» курсун медициналык колледждерде этнопедагогикалык негизде окутуунун натыйжалуу методдору, жолдору жана каражаттары аныкталган; майнаптуу деп аталган методикалык ыкмалар жана окутуу технологиялары тажрыйбадан өткөрүлүп, практикага сунушталган.

4. Изилдөөнүн практикалык баалуулугу

«Манас таануу» курсун медициналык колледждерде окутуу боюнча материалдар, методикалык сунуштар, технологиялар, окуу программаларын, окуу китептерин, методикалык колдонмолорду өркүндөтүп түзүүдө, университеттерде курстук, дипломдук, магистрдик иш жаздырууда, жалпы эле техникалык жана гуманитардык багыттагы колледждердин окутуу технологияларын этнопедагогикалык негизде жаңылоодо көмөк көрсөтөт.

5. Изденүүчүнүн жеке салымы

Колледждерде «Манас таануу» курсун окутуунун натыйжалуу технологиялары өзү тарабынан изилденген жана табылган; колледждерде «Манас таануу» дисциплинасын окутуунун тарыхы, өзгөчөлүктөрү, изилдөөнүн абалы жеке иликтөөлөрүнө негизделип аныкталган; аталган дисциплинаны үйрөтүүнүн салттуу жана жаңы технологиялары өзү тарабынан иштелип чыгып, окутуучуларга сунушталган; ал сунуштардын натыйжалуулугу жеке өзү

тарабынан жүргүзүлгөн педагогикалык тажрыйбада жана илимий эмгектерде далилденген ж.б.

6. Авторефераттын диссертациянын мазмуну менен дал келиши

Диссертация киришүүдөн, үч глава, корутундудан жана практикалык сунуштардан турат. Изилдөөдө 339 аталыштагы эмгектер пайдаланылган. Авторефераттын көлөмү резюмелерди кошпогондо белгиленген талаптан ашкан эмес. Автореферат диссертациянын мазмунун толук чагылдырган. Изилдөөнүн милдеттеринин чечилиши главалар боюнча так көрсөтүлгөн.

Жалпысынан изилдөө ийгиликтүү иштелген, өз алдынча аткарылган, толук бүткөрүлгөн иш катары оң баага татыктуу. Аталган ийгиликтер менен кошо айрым мүчүлүштүктөр да байкалды, алар:

Биринчи, курсту окутуунун мазмунунда медреселер үчүн этнопедагогикалык багытты дагы да тактап көрсөтүү керек;

Экинчи, айрым теориялык маселелерге, атап айтсак, окутуунун дидактикалык принциптерине көбүрөөк орун берилген;

Үчүнчү, стилистикалык, орфографиялык жана пунктуациялык айрым мүчүлүштүктөргө жол берилген.

Бирок белгиленген мындай мүчүлүштүктөр принципалдуу мүнөзгө ээ эмес, алар изилдөөнүн жалпы деңгээлине таасир этпейт.

Тахирова Назгүл Исраиловнанын «Манас таануу курсун колледждерде окутууну этнопедагогикалык негизде өркүндөтүү» деген темадагы диссертациялык изилдөөсү Кыргыз Республикасынын Жогорку аттестациялык комиссиясынын «Окумуштуулук даражаларды ыйгаруунун тартиби жөнүндөгү» Жобосунун 10-пунктунун талаптарына толук жооп берет. Ал эми изденүүчү Тахирова Назгүл Исраиловна 13.00.02 - окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын алууга татыктуу деп эсептейбиз.

Пикир Жалал-Абад мамлекеттик университетинин башталгыч билим берүүнүн теориясы жана методикасы, педагогика жана психология кафедраларынын кеңейтилген жыйынынын отурумунда 2019-жылдын 30-

октябрында (№ 5- протокол) талкууланып, бекитилди.

Катышкандар:

1. Сакиева С.С.- педагогика илимдеринин доктору, профессор (13.00.02);
2. Токтогулов С.Т.- педагогика илимдеринин доктору, проф.м.а. (13.00.01);
3. Ураимов К.М. - педагогика илимдеринин кандидаты доц.м.а. (13.00.02);
4. Нусупова Р.С. - педагогика илимдеринин кандидаты, доц.м.а. (13.00.01);
5. Найманбаев М.Ж.- педагогика илимдеринин кандидаты, доцент (13.00.01);
6. Рыскулова Г.У.- педагогика илимдеринин кандидаты, доцент (13.00.01);
7. Тажибаева Ж.К.- педагогика илимдеринин кандидаты доц.м.а.(13.00.02);
8. Ажыкулов С.М.- педагогика илимдеринин кандидаты, доц.м.а.(13.00.01);
9. Халдарова Ы.А. - педагогика илимдеринин кандидаты, доцент (13.00.01);
10. Ажыбаева З.А.- филология илимдеринин кандидаты, доцент (10.00.01)

Отурумдун төрайымы, педагогика
илимдеринин доктору, профессор

С.С.Сакиева

*Педагогика илимдеринин доктору, профессор С.С.Сакиеванын колун
тастыктайм.*

Жалал-Абад мамлекеттик университетинин окумуштуу катчысы,
педагогика илимдеринин кандидаты, доц.м.а.

Р.С. Нусупова

*Дата пасарына
отзирва 06.11.2019г
Уч секр ДС Д 13.18.580
Уч Саурбаева ДК.*

И. АРАБАЕВ атындагы КЫРГЫЗ МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ
КЫРГЫЗСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ им И. АРАБАЕВА
КОЛ ТАМГАСЫН ТАСТЫКТАЙМЫН
ПОДПИСЬ ЗАВЕРЯЮ